

KLAUS NIEBEL ARGIZAIOLA SARIA

«Euskara ez da Kaukasotik edo Afrikatik etorri; hemen izan da beti»

Klaus Niebel lana zela eta iritsi zen Euskal Herrira duela 40 urte. Euskara ezagutu eta harekiko interesa sortu zitzaion. Gaur egun Alemanian izan daitezkeen euskararen lekukotzak bilatzen saiatzen da.

Iñigo Olabarri | DURANGO

Klaus Niebel eta Euskal Herriaren arteko harremanak duela 40 urte hasi ziren. Gaztelania ikastea zuen asmoa alemaniarrek, baina Gernikan zituen lagunek beste hizuntza bat hitz egiten zutenaz ohartu zen. Hortik piztu zitzaion interesa aurten Durangoko azokako Argizaiola jaso duen Klaus Niebelek. Anton Mari Aldekoaotolorak, Gerediaga elkartearen lehendakariak, eman zion saria.

■ Sasoi batean alemaniarrek interes handia erakutsi zuten Euskal Herriarengana. Zer dela eta izan zitekeen hori?

Alemaniatik hizkuntzak erakari zuen jende asko. Hemen Von Humboldt aipatu da, baina beste batzuk ere etorri ziren hizkuntzaren deiari eta historiaren deiari erantzunda.

■ Zuk herri honekiko duzun afizioa, diozun maitasuna nola sortzen da?

Ni 60ko hamarkadan etorri nintzen 23 urte nituela Gernikako lantegi batera. Hemen lan egiten nuen bitartean gaztelera sakontzea zen beste nuen helburu bat. Orduan ez nekien hemen beste hizkuntza bat zenik, eta harritu egin ninduen lehen unetik. Horrek nire jakinmina piztu zuen. Horregatik maitemindu nintzen Euskal Herriarekin.

■ Gaur egun Alemaniako zure etxean artxibategi bat ere baduzu. Biltzaile moduan ere aritzen zara. Zer da artxibategi horretan biltzen duzuna?

PABLO S. QUIZA
Klaus Niebel, atzo, Argizaiola jaso zuen unean.

Gauza asko ditut artxibategian. Esate baterako Euskal Herrian historian zehar izan diren alemaniarren gaineko datuak biltzen saiatzen naiz. Jon Bilbao-ren entziklopedian begiratu zergo, Euskal Herrian izan diren

ARTXIBATEGIA

“Euskal Herrian historian izan diren alemaniarren gaineko datuak biltzen saiatu naiz»

alemaniar ugariri buruzko aipamen asko daude. Erreferentzi horietan badira XVII. eta XVIII. mendeetan Euskal Herrian izan diren alemaniarrek ageri dira. Batzuek ageri dira entziklopedietan, baina beste batzuk artxibategietan lo daude oraindik ere. Saiatzen naiz argitara ateratzeko, baina ona izango litzateke norbaitek piskanaka horien gaineko interesa agertuko balu.

■ Bilaketa horietan bitxikiaririk aurkitu al duzu?

Bai. 1498. urtean Koloniako zaldun batek erromesaldi izugarria egin zuen. Erromara joan zen lehendabizi, gero Jerusalemara eta, azkenik, Compostelako Santiagora iritsi zen. Bidean aurkitzen zituen hizkuntza desberdin guztiak apuntatu ohi zituen bere egunerokoan, eta hizkuntza bakoitzarekin hiztegi txiki bat egiten zuen. Hiztegi horietan batetik hamarrerako zenba-

SARI BANAKETA

Alemaniarra euskaraz

Argizaiola saria eskuratzerakoan bere izena entzun zuten euskaraz hartu zuen hitza. «Zein ote da nire meritua halako ohorea izateko?», esan zuen. Klaus Niebelek 23 urte zituenetik hona hainbat pertsonarekin izan duela harremanik nabarmendu zuen. Gogora ekarri zituen artean zen Aita Luis Villasante.

Gernikan 23 urte zituela ezagutu zuen euskara. Bere adineko gazteen eskutik. Ordutik hona 40 urte igaro dira, «baina interes horrek inoiz baino biziago dirau», esan zuen hunkiturik.

kiak, egunen izenak, ura, ardoa, eskerrak emateko moduak eta kaixo eta agur estekoak aipatzen zituen, besteak beste. Euskararen kasuan esaldi bitxia hartu zuen bere hiztegiak: «neskato polita zatotz nirekin lotara». Euskal hizkuntzalarien artean zeresan ugari sortu zuen esaldi hark. «Nor da horrelako esaldiak apuntatzen dituen erromesa?» galdetzen zuten.

■ Nonbait ikusten al duzu antzekotasunik euskararen eta alemanieraren artean?

Ez, ez dut ikusten antzekotasunik. Euskara bakarra da munduan; isolatuta bizi izan dena eta beste inongo hizkuntzarekin harremanik ez duena. Hori aztertzaileek esan beharko dute, baina nire irudiko euskara ez da Kaukasotik edo Afrikako Iparraldetik etorri. Beti hemen izan dela iruditzen zait, gutxienez azken 30.000 urteetan.

Egunkaria
IRAGARKIAK
IRAGARKIAK
943
300 222

INTXAURRE
HERRIKO TABERNA
EUSKAL PRESOK
ETXERA
DURANGO

Naturaren mintzoa PELLO ZABALA SAIAKERA SAILA	Jeans-ak hozkailuan PATXI ZUBIZARRETA NARRAZIO SAILA	Mirri eta biok JOSE IGNAZIO ANSORENA ZERBERRI SAILA
Euskararen sendabelarrak KOLDO ZUAZO SAIAKERA SAILA	Ez balego beste mundurik KARLOS LINAZASORO NARRAZIO SAILA	Globalizazioaren adarrak AITOR ZUBEROGOITIA ZERBERRI SAILA
Satorrak baino lurperago PEDRO ALBERDI SAIAKERA SAILA	Egonean doazen geziak JOXERRA GARZIA NARRAZIO SAILA	Erraldoi herrena FERNANDO MORILLO ZERBERRI SAILA

ALBERDANIA